

ČESKÁ REPUBLIKA

Česká školní inspekce

Moravskoslezský inspektorát - oblastní pracoviště

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Základní škola generála Heliodora Píky, Štítina, okres Opava

ul. Komenského č. 26, 747 91 Štítina

Identifikátor školy: 600 142 957

Termín konání orientační inspekce: 3, 5. - 10. červen 2002

Čj.	141 299/02-11011
Signatura	on5cv142

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Budova, v níž sídlí základní a mateřská škola (se samostatným vchodem), je umístěná v klidné části obce. Exteriér s dostatečným množstvím zeleně i interiér vyzdobený žákovskými pracemi, regionálními fotografiemi a květinami má vysokou estetickou úroveň. Činnost školy byla zahájena v roce 1949, v roce 1991 byl škole propůjčen čestný název Základní škola generála Heliodora Píky. Přestavbou části školní budovy vznikly nové prostory (víceúčelová hala s příslušenstvím a společenský sál - dokončeno v roce 2001) otevřené veřejnosti.

V letošním školním roce zabezpečuje základní škola, která je zřízena jako organizační složka obce, výuku 214 žáků v deseti třídách devíti ročníků. Dle Zřizovací listiny vydané obcí i rozhodnutí o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení sdružuje škola základní školu s kapacitou 350 žáků, školní družinu s kapacitou 25 žáků a školní jídelnu -
- výdejnu stravy - s kapacitou 200 jídel. V žádném z uvedených zařízení není stanovená kapacita překročena.

Souběžně s inspekční činností proběhla ve škole kontrola a hodnocení efektivnosti využívání prostředků přidělených ze státního rozpočtu vzhledem k účelu jejich poskytnutí a vzhledem k učebním dokumentům.

HODNOCENÍ PRŮBĚHU A VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ

Ve všech třídách (v 1. až 8. ročníku vždy jedna, v 9. ročníku dvě třídy) probíhá výuka podle vzdělávacího programu Základní škola čj. 16 847/96-2 s platností od 1. září 1996, v němž jsou zpracovány úpravy a doplňky čj. 25 018/98-22 s platností od 1. září 1998. Zvolený vzdělávací program je schválen MŠMT ČR.

V průběhu orientační inspekce byly provedeny hospitace na obou stupních školy v českém jazyce, matematice a ve skupině výchov, dále pak ve skupině přírodovědných předmětů na druhém stupni školy. Kvalita výuky byla hodnocena z hlediska plánování, podmínek, organizace, forem a metod výuky, motivace, hodnocení, interakce a komunikace.

Český jazyk

Výuka českého jazyka probíhá ve všech ročnících podle schválených učebních dokumentů. Týdenní dotace odpovídá stanovené dotaci v učebním plánu. Časové dotace specifických složek českého jazyka jsou vyučujícími prvního stupně vhodně voleny dle potřeby, na druhém stupni je jazykové vyučování dotováno většinou dvěma hodinami, literární výchova a sloh jednou hodinou týdně.

Učební osnovy uvedeného vzdělávacího programu jsou rozpracovány v tematických plánech pro jednotlivé ročníky, z nichž mj. učitelé vycházejí při bezprostřední přípravě na vyučování. V plánech jsou uvedeny probírané jevy, popřípadě i prostředky, k dosažení stanovených cílů. Úroveň zpracování je různá. Zejména pro ročníky 1. stupně je sled, obsah a rozsah učiva rozvrženého do jednotlivých měsíců školního roku většinou podřízen používaným učebnicím. Porovnáním učebních osnov s tematickými plány a zápisy v třídních knihách nebyla zjištěna obsahová duplicita, učební osnovy jsou plněny (pouze v jednom případě, ve třídě 2. stupně, byl zjištěn výraznější časový skluz ve složce jazykového vyučování). Ve sledovaných hodinách byly stanovené výukové cíle reálné, odpovídaly standardu vzdělávání a především aktuálnímu složení tříd. Některé poznatky a dovednosti z výuky uplatňují žáci v soutěžích a školních vystoupeních.

Kromě II. třídy je výuka sledovaného předmětu zajištěna pedagogy s požadovanou odbornou

a pedagogickou způsobilostí.

Vyučovací hodiny českého jazyka probíhaly v běžných třídách, odborná učena není k dispozici. Vybavení tříd je účelné, prostorové, světelné a tepelné podmínky vyhovují potřebám žáků. Ve třídách prvního stupně je tradičně vytvořeno pro žáky podnětné prostředí; uspořádání nábytku umožňuje jejich sebeobslužnost, relaxační koutky slouží žákům o přestávkách i k méně náročným činnostem ve výuce. Aktuální pomůcky a publikace umístěné v příručních knihovničkách byly v hodinách účelně využívány. Třídy druhého stupně mají různou estetickou úroveň, většinou působí neosobně. Zde byly k výuce využívány převážně učebnice a kartičky s pojmy a individuálními úkoly, které si učitelky připravily samy. Dle zápisů v třídních knihách jsou využívány také publikace uložené v žákovské knihovně (zejména řady doplňkové četby v nižších ročnících, Pravidla českého pravopisu a nové Slovníky spisovné češtiny ve vyšších ročnících). Svazky, které knihovna obsahuje, jsou umístěny v jedné z běžných tříd. Z hlediska vybavení je v ní minimálně zastoupena současná beletrie. Všechny používané učebnice mají schvalovací doložku MŠMT ČR, ucelená řada je v současné době vybudována pro 2. stupeň školy. Kabinetní sbírky obsahují základní pomůcky, z nichž některé jsou již morálně zastaralé, jejich inovace se odvíjí od finančních možností školy.

Hodiny českého jazyka jsou začleněny do rozvrhu vyučovacích hodin v souladu se zásadami duševní hygieny, převážně tedy do první části dopoledního vyučování. Hodiny, zejména v nižších ročnících, byly členěny na kratší časové úseky tak, aby po činnostech náročných na soustředění a pozornost následovaly činnosti relaxační a odpočinkové.

Organizace většiny sledovaných hodin byla účelná, vyučující řídily výuku jasnými a srozumitelnými pokyny. Stanovené cíle odpovídaly věkovým schopnostem žáků, výběr, sled a množství informací byly přiměřené náročnosti učiva.

Metody a formy práce, které byly voleny se záměrem zajistit motivaci a aktivizaci žáků, vycházely z aktuálního složení tříd a z obsahu probíraného učiva. Frontální výuka se většinou střídala se samostatnou a skupinovou prací (samostatná práce s učebnicí, střídání ústních a písemných cvičení), výklad nové látky vycházel převážně z poznatků získaných v předešlých vyučovacích hodinách i předešlých ročnících. V hodinách čtení a psaní dbaly učitelky na výslovnost a správný grafický projev žáků a respektovaly jejich vlastní tempo, často střídaly jednotlivé činnosti. Výuka ve vyšších ročnících byla zaměřena na rozvoj jazykových a stylizačních dovedností pomocí vhodně volených prostředků (všestranné jazykové rozbory, práce s texty). Vyučující v dostatečné míře využívaly individuálních schopností žáků k zadávání diferencovaných úkolů z hlediska náročnosti, potřebným žákům byla vždy poskytována rada a pomoc.

V hodnocení žáků převažovalo okamžité, většinou pozitivní hodnocení, zdůvodněná klasifikace odpovídala jejich výkonu. Při zadávání samostatné školní práce i domácích úkolů byla respektována zásada přiměřenosti, všechny vyučující ověřovaly pochopení zadávaných úkolů. Analýza chyb byla v hodinách mluvnice většinou prováděna bezprostředně po ukončení ústního či písemného žákovského projevu. Při kontrole žákovské dokumentace bylo zjištěno, že žákovské práce jsou vyučujícími pravidelně kontrolovány a opravovány, ne vždy jsou však žáci důsledně vedeni k uvědomělé práci s chybou.

V oblasti interakce a komunikace byla vyučujícími i žáky dodržována pravidla jednání, komunikace byla založena na vzájemné důvěře s respektováním osobnosti žáka. Kvalita vyjadřování a komunikace pedagogů se žáky byla ve všech navštívených hodinách velmi dobrá. Kázeňské problémy nebyly v průběhu inspekce zaznamenány.

Kvalita vzdělávání v předmětu český jazyk je celkově hodnocena jako velmi dobrá.

Matematika

Na základě přímého pozorování v hospitovaných hodinách, dále kontrolou rozvrhu hodin a zápisů v třídních knihách bylo ověřeno, že výuka probíhá podle učebních dokumentů zvoleného vzdělávacího programu. Týdenní časová dotace souhlasila s učebním plánem prvního až devátého ročníku, probírané učivo odpovídalo učebním osnovám a bylo obsaženo v tematických plánech učitelů. Nedostatky se objevily v ročnících 1. stupně v rozlišení základního a rozšiřujícího učiva, kdy tematické plány byly především vytvořeny na základě obsahů používaných učebnic.

Bezprostřední příprava výuky sledovaného předmětu byla celkově na velmi dobré úrovni. Didaktické cíle byly přizpůsobeny aktuálnímu složení tříd, vyučující jsou informováni o žácích se specifickými poruchami učení.

Kromě jedné třídy 1. stupně je výuka matematiky personálně zajištěna učiteli, kteří splňují podmínky odborné a pedagogické způsobilosti.

Výuka probíhá v běžných učebnách, které splňují základní psychohygienická kritéria. Vhodně opravený žakovský nábytek odpovídal antropometrickým požadavkům. Materiální podmínky pro výuku matematiky jsou na velmi dobré úrovni; k dispozici je dostatek učebnic v ucelených řadách se schvalovací doložkou, vhodných učebních pomůcek (modely, folie, číselné řady aj.) i didaktická technika, ta však nebyla v hospitovaných hodinách použita.

Struktura většiny hospitovaných hodin odpovídala věku žáků a výukovým cílům. Učitelky 1. stupně dbaly na nácvik základních algoritmů, dostatečně zařazovaly pamětné i písemné počítání. Na únavu žáků reagovaly občasným vřazením relaxačních činností (cvičení, písnička aj.). Volily různé formy a metody výuky, střídala se samostatná i skupinová práce s frontálním výkladem učiva. Ve většině hodin byl žákům dán prostor pro samostatné a aktivní učení, skupinové aktivity i uplatňování vlastní individuality. Žáci prokazovali schopnost aplikace osvojených postupů i odpovídající dovednosti. Témata hodin byla volena tak, aby se dodržela návaznost s přihlédnutím k jejich dosavadním znalostem a dovednostem. Názorné pomůcky byly využity (až na jednu hodinu) v dostatečném množství a efektivně.

Převažující výukovou formou na 2. stupni byl frontální způsob doplněný prvky problémového vyučování. Žáci ve vyšších ročnících byli vedeni k samostatné činnosti a úvaze nad složitějšími příklady. Vyučující řídil výuku účelně, poskytoval rady a v závěru prováděl shrnutí řešené úlohy. Součástí samostatné práce byla průběžně prováděná kontrola výsledků činností, avšak bez klasifikačního hodnocení výkonu žáků.

Většina hospitovaných hodin obsahovala již v úvodní části motivaci. Vhodně byly zařazovány příklady s problémovou tematikou. Také slovní hodnocení žakovských výkonů plnilo především pozitivně posilovací a motivační funkci. V některých hodinách nebylo provedeno závěrečné hodnocení výsledků vyučovacích činností s ohledem na stanovený cíl.

V oblasti interakce a komunikace byla pedagogie i žáky respektována pravidla jednání, komunikace byla založena na vzájemné důvěře. Komunikace žáků byla vzhledem k jejich věku na dobré úrovni. Úroveň vyjadřování vyučujících byla ve všech navštívených hodinách velmi dobrá. Kázeňské problémy nebyly v průběhu inspekce zaznamenány.

Celkově je kvalita výuky matematiky hodnocena jako velmi dobrá.

Skupina přírodovědných předmětů

Ve skupině přírodovědných předmětů bylo hospitováno v předmětech fyzika, chemie,

přírodopis a zeměpis. Týdenní časová dotace vyučovacích hodin těchto předmětů je v souladu s učebním plánem vzdělávacího programu, ve fyzice a přírodopisu je celková dotace zvýšena o dvě hodiny. Ve všech hospitovaných předmětech jsou učební osnovy plněny, členění učiva do jednotlivých ročníků je zpracováno v tematických plánech. Kontrolou zápisů v třídních knihách nebyla zjištěna obsahová duplicita. Vzhledem k materiálním podmínkám (viz níže) však nejsou realizovány laboratorní práce v chemii, laboratorní práce ve fyzice nejsou ve všech ročnících naplňovány v doporučeném rozsahu.

Fyziku, přírodopis a zeměpis vyučují učitelky s požadovaným vzděláním, chemie je vyučována bez odborné způsobilosti. Pro výuku uvedených předmětů nemá škola odborné učebny ani laboratoře. Společný kabinet fyziky a chemie, ve kterém jsou umístěny učební pomůcky, je prostorově nedostatečný a neumožňuje přípravu demonstračních pokusů a laboratorních prací, učební pomůcky se musí do tříd donášet. Pro výuku fyziky některé demonstrační pomůcky chybí, jiné jsou neúplné a nefunkční. Z didaktické techniky byly v hodinách fyziky využity zpětný projektor a video, z hlediska podmínek a organizace výuky ne však zcela efektivně. K výuce zeměpisu je k dispozici dostatek učebních pomůcek - nové mapy, atlasy, videokazety s odbornou tematikou - k jejich využití je však nutný přesun žáků do učebny s videorekordérem.

Vzhledem k závěru školního roku bylo plánované učivo v některých třídách již probrané (chemie, přírodopis) a náplní vyučovacích hodin bylo souhrnné opakování. Tomu odpovídaly i zvolené formy a metody výuky, převážně verbální, s cílem upevnování učiva a prověřování znalostí žáků. V těchto hodinách byla dominantní vyučující a žákům nebyl vytvářen dostatečný prostor pro aktivní spolupráci, většina z nich zůstávala pasivní. V hospitovaných hodinách fyziky, ve kterých bylo probíráno nové učivo, byly v daných podmínkách využívány metody názorně demonstrační a motivační. Učivo bylo vyučujícími interpretováno, až na malé výjimky, věcně správně a v souladu se současným stavem teorie a praxe.

Ve výuce fyziky, chemie i přírodopisu byli žáci motivováni aktualizací učiva, příklady z praxe a životními zkušenostmi. Při výkladu i opakování byly vhodně využívány mezipředmětové vztahy (přírodopis-chemie, fyzika-chemie-matematika). V hodinách, ve kterých byly prověřovány znalosti žáků a prováděna klasifikace, bylo jejich hodnocení objektivní a spravedlivé. V přírodopisu a chemii bylo prováděno hodnocení i sebehodnocení výkonu žáků.

Organizace výuky zeměpisu byla na velmi dobré úrovni. Zvolené metody a formy práce byly vzhledem k náplni hodin efektivní. Rovnoměrné střídání skupinových a individuálních činností společně s použitými prostředky (opakovací testy, motivační křížovka, vyhledávání v tematické mapě ap.) zajišťovalo vysokou aktivitu žáků. Ve výuce byly uplatňovány mezipředmětové vazby s cílem syntetizovat získané poznatky, žáci byli rovněž vedeni k vyjádření vlastních názorů.

Ve všech hodinách převládala příjemná atmosféra založená na vzájemné důvěře a respektování osobnosti žáků. Ne vždy však byly cílevědomě rozvíjeny komunikativní dovednosti žáků (s výjimkou zeměpisu), což se projevovalo v jejich odpovědích a reakcích i v úrovni žákovských referátů.

Kvalita vzdělávání ve skupině přírodovědných předmětů je celkově hodnocena jako průměrná.

Výchovy

Hospitace byly provedeny v předmětech občanská výchova, rodinná výchova, výtvarná výchova a praktické činnosti.

Časové dotace předmětů v jednotlivých ročnících odpovídají učebnímu plánu realizovaného vzdělávacího programu. Kontrolou zápisů v třídních knihách byl zjištěn soulad s osnovami. Nedostatky se projeví pouze v zápisech předmětů občanská a rodinná výchova (vždy jeden vyučující obou předmětů ve třídě), poněvadž není dodržováno přesné rozdělení náplně jednotlivých předmětů. Vyučující všech sledovaných výchov se řídí zpracovanými časově-tematickými plány, v nichž členění učiva odpovídá osnovám jednotlivých ročníků, je zajištěna návaznost, ojediněle však dochází k obsahové duplicitě. V praktických činnostech si škola z osnov vybrala tematické celky, které může vzhledem k materiálnímu vybavení realizovat. Vyučující jsou informováni o žácích se specifickými poruchami učení, v hospitovaných hodinách jim byla věnována individuální péče.

Výuka všech výše uvedených předmětů je zajištěna čtrnácti vyučujícími, z nichž dva nespĺňují podmínky odborné a pedagogické způsobilosti. Bez odborné a pedagogické způsobilosti je vyučována výtvarná výchova a praktické činnosti v jedné třídě 1. stupně, rodinná a občanská výchova v jedné třídě 2. stupně.

Většina vyučovacích hodin probíhala v kmenových třídách. K výuce pracovních činností má škola k dispozici školní pozemek, cvičnou kuchyň, počítačovou učebnu a školní dílny. Pro výuku má škola odpovídající množství učebních pomůcek, které jsou v rámci finančních možností obnovovány a doplňovány. Pro výuku občanské a rodinné výchovy je využívána i literatura z učitelské a žákovské knihovny a materiály, které si vyučující připravují sami. Používané učebnice jsou v souladu se seznamem učebnic vydaným MŠMT ČR pro školní rok 2001/02. Předmětové komise výchov nejsou ustanoveny, jedná se spíše o individuální spolupráci některých vyučujících.

Struktura navštívených hodin byla na prvním i druhém stupni pestrá. Členění hodin respektovalo individuální věkové zvláštnosti žáků i aktuální situaci ve třídě. Vyučující využívali různých metod a forem výuky, které byly přizpůsobeny obsahu učiva a výukovým cílům. Organizace výuky všech sledovaných hodin byla efektivní v prostoru i čase a umožňovala žákům úspěšnou seberealizaci. Teoretické poznání většinou vycházelo z vlastní praktické činnosti žáků. Vyučující v průběhu činností poskytovali individuální pomoc potřebným žákům. Stanovené výukové cíle byly splněny.

V občanské a rodinné výchově se vyučujícím v úvodní části téměř vždy podařilo navodit přátelskou atmosféru, což se pak odráželo v otevřenosti žáků při diskusích k daným tématům. Frontální, skupinový i individuální způsob výuky se rovnoměrně střídal, využití velkého množství materiálů přispívalo ke komplexnosti vnímání probíraného učiva žáky. Do jedné hodiny byly zařazeny i referáty, které však žáci nedokázali přečíst, čímž se postupně vytrácel smysl čteného textu. V hodinách byl kladen důraz na rovnováhu mezi rozumovou a citovou složku vzdělávacího působení. V jejich závěru však nebyly vždy jasně shrnuty nové poznatky.

Ve výtvarné výchově pracovali žáci velmi aktivně. V úvodní, motivační části hodiny s tématem nadcházejícího školního výletu bylo využito žákovských poznatků. Dané téma ztvárňovali stanovenou technikou po předchozím vysvětlení pracovních postupů a upozornění na možné chyby. Při realizaci úkolu převažovala dětská fantazie, která byla v průběhu výtvarných činností korigována danými pracovními postupy. Individuální rada a pomoc byla ze strany vyučující poskytována dle potřeby. V závěru pak bylo provedeno zhodnocení činností žáků a výsledků jejich práce.

V promyšlené výuce praktických činností vycházeli vyučující zejména ze životních zkušeností žáků. Při jejich práci vedené frontálním i skupinovým způsobem bylo využito velkého množství pomůcek a odpovídajícího druhu náradí. Žáci se zapojovali velmi aktivně, dokázali využívat doposud získaných teoretických i praktických znalostí a dovedností a osvojovali si nové postupy při ručním zpracování materiálů. Ve třídách prvního stupně bylo ze strany pedagoga

důsledně dbáno na estetické ztvárnění výrobků. Vyučující průběžně poskytovala žákům radu i pomoc. V závěru hodin byly vždy jasně shrnuty nové poznatky a provedeno hodnocení průběhu i výsledků všech činností.

Ve všech hospitovaných hodinách uvedených výchov byla vstupní motivace využívána při navození hlavního úkolu. Motivace v průběhu učebních činností plnila svou aktivizující funkci a byla diferencovaná s ohledem na schopnosti jednotlivých žáků. Vyučujícím se téměř vždy podařilo aktivizovat žáky k daným činnostem. Při vedení diskusí byly otázky srozumitelné, jednoznačné, zaměřené na aplikaci učiva do denního života. V průběhu všech sledovaných hodin bylo dominantní neustálé vyhodnocování a z něj vycházející nenásilné usměrňování postojů a názorů žáků. Kontrola a převážně slovní hodnocení třídy i jednotlivců prováděli vyučující průběžně i v závěru většiny hodin společně se sebehodnocením žáků. Rovněž byly shrnuty nové teoretické poznatky.

Žáci v průběhu vyučování většinou respektovali dohodnutá pravidla jednání, vzájemná komunikace byla založena na oboustranné důvěře. Žáci vesměs projevíli pozitivní vztah k výuce, nežádoucí chování v hodinách se objevilo pouze ojediněle.

Celkově je kvalita průběhu výuka sledovaných výchov hodnocena jako velmi dobrá.

Hodnocení průběhu a výsledků vzdělávání ve sledované oblasti

Výuka sledovaných předmětů probíhá v souladu se schváleným vzdělávacím programem. Vyučující mají zpracované tematické plány. Jejich porovnáním s osnovami bylo zjištěno, že v nich stanovený výběr, sled a obsah učiva je (zejména pro výuku v ročnících 1. stupně) podřízen používaným učebnicím. Ve všech sledovaných předmětech jsou plněny učební osnovy. Bezprostřední příprava vyučujících na jednotlivé hodiny je většinou promyšlená a efektivní. Celkově je oblast plánování a přípravy na výuku hodnocena jako velmi dobrá.

Personální podmínky jsou velmi dobré, vybrané předměty jsou zajištěny převážně pedagogy s předepsanou odbornou a pedagogickou způsobilostí. Materiální podmínky v oblasti vybavení pomůckami (ty jsou postupně inovovány a doplňovány) a učebnicemi umožňují plnit zvolený vzdělávací program. Ačkoli škola dobudovala v letošním školním roce víceúčelovou sportovní halu, společenský sál, žákovské šatny a hygienické zázemí, je citelná absence odborných učeben, což neumožňuje realizovat v plném rozsahu laboratorní práce v předmětech chemie a fyzika. Vzhledem k výuce jsou tedy prostorové podmínky hodnoceny jako průměrné. Psychohygienické podmínky jsou velmi dobré - do výuky na 1. stupni jsou účelně zařazovány relaxační techniky, ve vyšších ročnících jsou většinou náročné a odpočinkové činnosti v rovnováze. Také skladbě vyučovacího dne je věnována patřičná pozornost, převažuje rovnoměrné střídání obtížných naukových předmětů s výchovami.

Organizace, formy a metody výuky převážně odpovídají vzdělávacímu programu, nižší efektivita byla zjištěna v některých přírodovědných předmětech. Celkově je oblast hodnocena jako velmi dobrá.

Oblasti motivace a hodnocení, komunikace a interakce jsou hodnoceny jako velmi dobré. Celkově lze konstatovat, že pozitiva převažují nad zjištěnými negativy, průběh a výsledky vzdělávání ve sledovaných předmětech a skupinách předmětů jsou hodnoceny jako velmi dobré.

HODNOCENÍ PODMÍNEK VZDĚLÁVÁNÍ

Dlouhodobé koncepční záměry deklarované ústní formou, které spočívaly zejména v materiálním zlepšení podmínek školy (vybudovat víceúčelovou sportovní halu, společenský sál, přebudovat prostory staré tělocvičny na žákovské šatny a hygienické zázemí), byly společně se zřizovatelem zrealizovány v závěru roku 2001.

Písemně zpracovaný celoroční plán práce školy na školní rok 2001/02 je strukturovaný, zahrnuje všechny oblasti její činnosti. Náplň vychází z podrobné analýzy minulého školního roku, v jednotlivých oblastech jsou vyčtena pozitiva, negativa, jejich příčiny, důsledky a opatření pro následující školní rok. Dílčí úkoly jsou vždy rozpracovány do měsíčních plánů, kde jsou konkretizovány s uvedením termínů a zodpovědností. Součástí ročního plánu je i organizace školního roku včetně materiálního, ekonomického a personálního zabezpečení chodu školy, plán práce školní družiny, minimální preventivní program a písemně zpracovaná kritéria pro přidělování nenárokových složek platu zaměstnancům. Návrh celoročního plánu práce školy je vedením školy vždy předkládán k připomínkování na první pedagogické radě. Nosné připomínky a návrhy jsou akceptovány, všem pedagogickým pracovníkům je tak umožněna účast na plánování. Průběžně je také prováděno vyhodnocení plnění aktuálních úkolů v jednotlivých oblastech.

Ve všech ročnících probíhá výuka dle výše uvedených učebních dokumentů schválených MŠMT ČR. V souladu s nimi jsou pro jednotlivé předměty a ročníky zpracované časově tematické plány vyučujících, které většinou odpovídají potřebám a zájmům žáků a využívají znalostí regionálních podmínek. Pro žáky se specifickými poruchami učení vede škola předepsanou dokumentaci včetně písemně zpracovaných individuálních plánů. Reeducaci, která probíhá v době mimo vyučování, vedou proškolení pedagogové.

Osobní zájmy žáků jsou podporovány v nepovinných předmětech naukového i sportovního charakteru a zájmových útvarech (v době inspekce organizovala škola 12 kroužků, z nichž 6 vedou učitelé školy). Žákům 7. až 9. ročníku jsou určeny vždy dva volitelné předměty, avšak v 7. a 9. ročníku (vzhledem k personálním podmínkám školy) bez možnosti výběru.

Běžný provoz školy vychází z organizace zakotvené v celoročním plánu s konkrétním uvedením povinností, zodpovědností a úkolů a z vlastního řádu školy, v němž jsou uvedena pravidla fungování všech oblastí činností školy. Řád školy je zpracován v souladu s platnými právními předpisy.

Vzhledem k velikosti školy má ředitel stanoveného jednoho zástupce. Kompetence obou členů vedení jsou v jednotlivých oblastech řízení školy stanoveny, vycházejí z úzké spolupráce a z osobnostních předpokladů pro jednotlivé činnosti. Vedení školy úzce spolupracuje zejména s výchovnou poradkyní, protidrogovou preventistkou a koordinátorem pro 1. stupeň. Širší vedení v uvedeném složení se schází nepravidelně dle potřeby. Jako poradní orgán je ustanovena pedagogická rada, která se schází v souladu s plánovanými termíny čtyřikrát ročně. Zápisy z porad mají velmi dobrou vypovídací hodnotu; obsahují relevantní informace, jsou jasně strukturované s konkrétně formulovanými závěry. Provozní porady zaměstnanců školy jsou svolávány nejméně jedenkrát v každém čtvrtletí školního roku. Specifické úkoly zaměřené na rozsah a kvalitu výuky plní metodické sdružení učitelů prvního stupně a neformálně ustanovené předmětové komise (jazyků, přírodovědných předmětů, výchov a zeměpisu společně s dějepisem). Od nich získává vedení školy zpětné podněty. Tok informací je průběžný a ucelený. Rozhodnutí ředitele jsou konkrétní, adresná a včasná. Operativní řízení je zajištěno každodenním kontaktem (všichni učitelé mají svá pracovní místa ve sborovně školy),

informace uvnitř školy jsou tak předávány bezprostředně, rychle a úplně. Aktuální informace jsou k dispozici všem zaměstnancům. Organizace vyučování žáků odpovídá obecně závazným právním předpisům, ochrana osobních dat je náležitě zajištěna. Pro zlepšení vztahů mezi žáky i mezi žáky a učiteli byla ve škole zavedena tzv. schránka důvěry. Jejím prostřednictvím mohou žáci sdělovat své názory a problémy.

Škola vždy poskytuje zákonným zástupcům žáků včas a úplně potřebné informace o prospěchu a chování jejich dětí prostřednictvím deníčků, žákovských knížek (jejich kontrolou byla zjištěna dostatečná frekvence známek v hospitovaných předmětech) a třídních schůzek, které jsou organizovány čtyřikrát v průběhu školního roku (jejich náplň vychází z celoročního plánu školy), i prostřednictvím individuálních rodičovských návštěv školy dle potřeby. Spolupráce školy s rodičovskou veřejností je dle vyjádření vedení školy na velmi dobré úrovni. Přípomínky a náměty zákonných zástupců žáků jsou akceptovány a využívány pro další práci školy. Bližší kontakt mezi školou a rodiči zajišťuje neoficiálně ustanovené Sdružení rodičů a přátel dětí školy (dále SRPDŠ), které poskytuje škole pomoc především v oblasti finančního a organizačního zabezpečení školních akcí. Rada školy ustavena není. Také prezentace školy na veřejnosti je velmi dobrá. Vedle společenských akcí školy (slavnostní otevření nových prostor školy, zahájení a ukončení školního roku ap.) pořádá škola ve spolupráci se SRPDŠ ukázky své práce pro veřejnost. Spolupráce školy se zřizovatelem je dle vyjádření ředitele školy na velmi dobré úrovni.

Výroční zpráva o činnosti školy za školní rok 2000/01 je zpracovaná v souladu s platnými právními předpisy a její obsah není v rozporu se zjištěnými skutečnostmi. Vzhledem ke způsobu zpracování (je pouze zdrojem informací bez následných analýz) však neslouží škole jako zdroj sebehodnocení.

Vedení školy reaguje na podněty pracovníků školy, aktivně spolupracuje s dalšími školami a školskými zařízeními i orgány státní správy a samosprávy. Svým vstřícným přístupem k pracovníkům vytváří ovzduší porozumění. Řízení chodu školy navazuje na plánování a kontrolu jednotlivých činností. Jako celek je dostatečně účinné, jednotliví zaměstnanci mohou uplatnit svou iniciativu. Dílčí úkoly a problémy z oblasti pedagogické i provozní jsou dle potřeby společně konzultovány, vedení školy poskytuje svým zaměstnancům odbornou radu a pomoc. Podporuje další vzdělávání pedagogických pracovníků, které vychází z jejich zájmů, z potřeb a požadavků školy. Písemnou formou jsou stanovena kritéria pro přidělování nenárokových složek platu zaměstnanců, ti jsou s nimi prokazatelně seznámeni.

Vedení školy má vytvořený systém vnitřní kontroly. Náplň kontrol (ta zahrnuje celou oblast provozu školy) vyplývá z celoročního plánu práce školy. Kontrola výchovně-vzdělávací práce školy spočívá především v pravidelné kontrole pedagogické dokumentace (zde byly zjištěny drobné nedostatky, které byly během inspekční činnosti odstraněny), průběžné kontrole dodržování učebních osnov v jednotlivých předmětech a hospitační činnosti. Z hospitační činnosti, kterou provádějí oba členové vedení školy, jsou pořizeny zápisy, v nichž je uveden průběh hospitované hodiny, klady, nedostatky, popřípadě doporučení pro další práci pedagoga. Výsledky hospitací jsou s vyučujícími bezprostředně konzultovány. Úkoly uložené provozním zaměstnancům jsou kontrolovány průběžně, nedostatky jsou ihned projednávány. K nápravě zjištěných nedostatků jsou přijímána opatření, výsledky kontrol, s nimiž jsou zaměstnanci pravidelně seznamováni, jsou v souhrnu analyzovány. K závěrům z kontrol státní správy a samosprávy jsou přijímána opatření. Vedení školy nevyužívá evaluační nástroje pro sledování kvality práce pedagogů a hodnocení úrovně výsledků žáků.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Plánování je funkční a promyšlené, vychází z analýzy současného stavu, jeho rozsah a účelnost odpovídá velikosti a podmínkám školy. Na plánování se podílejí všichni pracovníci školy. Oblast je hodnocena jako velmi dobrá.

V oblasti organizování jsou vymezeny kompetence pracovníků, na jednotlivce jsou většinou delegovány příslušné pravomoci. Tok informací je oboustranný, plynulý a ucelený. Informovanost žáků i rodičů je pravidelná, zpětná vazba mezi učiteli a žáky je zajištěna. Velmi dobrá je prezentace školy na veřejnosti. Celkově je oblast organizování hodnocena jako velmi dobrá.

Škola vytváří podmínky pro uplatnění tvořivosti a iniciativy všech pracovníků, písemně zpracovaná kritéria pro jejich hodnocení jsou veřejně známa. Další vzdělávání pedagogů je vedením školy podporováno. Vedení a motivování pracovníků má velmi dobrou úroveň.

Kontrolní mechanismy jsou funkční, výsledky kontrol jsou analyzovány. Ačkoli není využíváno evaluačních nástrojů pro sledování práce pedagogů i hodnocení úrovně výsledků učení žáků, má vedení školy na základě bohaté hospitační činnosti dostačující přehled. Oblast je hodnocena jako velmi dobrá.

Vzhledem k hospitovaným předmětům, k velikosti a charakteru školy jsou podmínky vzdělávání v souhrnu hodnoceny jako velmi dobré.

HODNOCENÍ EFEKTIVNOSTI VYUŽÍVÁNÍ PROSTŘEDKŮ PŘIDĚLENÝCH ZE STÁTNÍHO ROZPOČTU VZHLEDEM K ÚČELU JEJICH POSKYTNUTÍ A VZHLEDEM K UČEBNÍM DOKUMENTŮM

Ke zhodnocení efektivnosti využívání prostředků ze státního rozpočtu bylo stanoveno kontrolované období – kalendářní rok 2001.

Hodnocení efektivnosti čerpání NIV

Organizaci byl ze státního rozpočtu poskytnut příspěvek v celkové výši 4 332 321,- Kč určený na neinvestiční výdaje (dále NIV). Závazný ukazatel NIV, stanovený referátem školství Okresního úřadu Opava, byl dodržen. Přidělené finanční prostředky byly vyčerpány. Z celkových prostředků čerpaných ze státního rozpočtu NIV škola vydala 71,25 % na mzdové prostředky a 24,93 % na zákonné odvody. Zbývající procentuální část přidělených prostředků NIV tvořily ostatní neinvestiční výdaje (2,39 %) a prostředky FKSP (1,42 %).

Na celkových neinvestičních nákladech roku 2001 se finanční příspěvek ze státního rozpočtu podílel 88,15 %.

Rozpočet neinvestičních výdajů přidělených základní škole a rozpočtové ukazatele Krajského úřadu Moravskoslezského kraje byly dodrženy. Výdaje byly realizovány v souladu s rozpočtem.

Hodnocení efektivnosti čerpání mzdových prostředků

Proces financování základní školy, která nemá právní subjektivitu, vedl referát školství Okresního úřadu Opava (dále OkÚ Opava). Ten také prováděl roční účetní závěrku školy. Na základě výše uvedeného jsou tedy údaje z provedené kontroly o efektivnosti čerpání

mzdových prostředků pouze orientační.

Třemi rozpisy rozpočtu regionálního školství pro rok 2001 OkÚ Opava přidělil mzdové prostředky pro základní školu, školní družinu a školní výdejnu. Údaje o čerpání mzdových prostředků byly vzaty z „Rozborů mezd“ za kontrolované období a porovnány s rozpisy rozpočtu mzdových prostředků. Přidělené mzdové prostředky byly plně vyčerpány.

Nenárokové složky platu ve sledovaném roce škola vykazovala v poměru 77,34 % (osobní příplatky) a 22,65 % (odměny). Uvedeným čerpáním těchto složek platu nebyl porušen žádný platný právní předpis.

O výši odměn a důvodech k jejich vyplacení vedl v kontrolovaném období ředitel školy přehlednou a prokazatelnou evidenci. Odměny byly poskytovány v souladu s platnými právními předpisy.

Škole byla vyčleněna část finančních prostředků do fondu kulturních a sociálních potřeb (dále FKSP). Tyto prostředky vytvořené v kalendářním roce vyúčtoval referát školství OkÚ Opava na zvlášť vytvořený účet FKSP. Prostředky fondu škola použila na rekreační pobyt zaměstnanců, sportovní akci zaměstnanců a na příspěvek ke stravnému. Kontrolou předložených faktur nebylo zjištěno porušení vyhlášky o FKSP.

Mzdové prostředky byly čerpány efektivně.

Hodnocení efektivnosti čerpání ONIV

Podíl určený na ostatní neinvestiční výdaje (dále ONIV) byl rozepsán pro všechny součásti ve výši 103 729,- Kč (2,39 % NIV). Pro samotnou základní školu činil ze souhrnné výše o 426,- Kč méně. Z celkového objemu ONIV bylo vyčleněno 9,68 % na pokrytí výdajů za cestovné a nákup pracovních ochranných oděvů.

V konkrétním čerpání tak připadlo 47,1 % prostředků ONIV na nákup učebních pomůcek a knih. Učebnice si vyžádaly poměrnou část tvořenou 21,25 % ONIV, což představuje průměrnou výši 92,66 Kč na žáka školy. Prostředky určené pro základní školní potřeby žákům 1. ročníku a individuálně integrovaným žákům byly vyčerpány a tvořily v souhrnu 7,2 %. Další přímé náklady na vzdělávání, mezi které patří další vzdělávání pedagogických pracovníků (dále DVPP), tvořily 24,43 %.

Přidělené prostředky byly celkově čerpány na 98,92 %.

Přidělené prostředky byly čerpány a vykázány efektivně vzhledem k účelu jejich poskytnutí. Z uvedeného vyplývá, že organizace použila příspěvek ONIV ze státního rozpočtu především k nákupu a obnovení učebních pomůcek, knih a učebnic.

Hodnocení efektivnosti čerpání účelových prostředků

Organizace obdržela účelově prostředky ze státního rozpočtu na DVPP ve výši 19.287 Kč (v průměru 1 527,- Kč na pedagogického pracovníka), které vyčerpala. Vedení školy věnovalo dostatečnou pozornost akcím pořádaným v rámci dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků.

Čerpané účelové prostředky byly použity v souladu s účelem, na které byly poskytnuty.

Hodnocení výroční zprávy o hospodaření školy

Výroční zpráva o hospodaření školy v roce 2001 obsahovala všechny požadované náležitosti, byla zpracována v souladu s platnými právními předpisy a projednána se zaměstnanci školy. Přílohou výroční zprávy je vyúčtování prostředků FKSP za rok 2001.

Výroční zpráva se stala kvalitním souhrnným zdrojem informací o čerpání finančních prostředků.

Hodnocení efektivity využívání prostředků přidělených ze státního rozpočtu vzhledem k účelu jejich poskytnutí a vzhledem k učebním dokumentům

Na základě zjištěných skutečností bylo zjištěno, že škola v oblasti hospodaření s finančními prostředky státního rozpočtu postupovala v roce 2001 v souladu s právními předpisy. Prostředky přidělené ze státního rozpočtu byly vzhledem k účelu jejich poskytnutí využity efektivně.

DALŠÍ VÝZNAMNÁ ZJIŠTĚNÍ

Hodnocení BOZP a PO

Základní škola se samostatným vchodem je součástí areálu. V části budovy je umístěna mateřská škola. Škola má zpracováno posouzení a zhodnocení rizik, rizikových situací a událostí. Seznam osobních ochranných pracovních prostředků byl zpracován, skutečný příděl odpovídal seznamu a byl řádně rozepsán v kartách na svěřené předměty. Traumatologický plán byl zpracován. V náležitostech evakuačního plánu byl zakotven i způsob vyrozumění osoby, která má přístup k hlavnímu uzávěru vody, plynu a vypínače elektrické energie.

Školení zaměstnanců o požární ochraně, stejně tak i seznámení zaměstnanců s předpisy BOZP, bylo obsahově prokazatelně provedeno v září 2001. Žáci byli poučeni o bezpečnosti a požární ochraně, ve všech třídních knihách byly provedeny záznamy. Doloženy byly také písemné záznamy o poučení žáků před akcemi školy. Každá místnost vyhrazená k provádění výuky má svůj řád učebny.

Lékárničky v počtu pěti byly umístěny na příslušných místech uvedených v traumatologickém plánu, jejich obsah byl pravidelně kontrolován a doplňován včetně kontroly expirace léků.

Školní a pracovní úrazy jsou evidovány odděleně v knize úrazů. Ve sledovaném období bylo zaznamenáno 8 úrazů, z toho 1 registrovaný a 1 odškodněný. Počet úrazů ve školním roce 2000/2001 souhlasí s výkazem o úrazovosti. Vedení školy za sledované období provádělo pravidelné kontroly, záznamy o nich byly doloženy v požární knize. V součinnosti se zřizovatelem byly realizovány termíny jednotlivých revizí. Odstranění závad z revizí a kontrol bylo doloženo v požární knize.

V systému BOZP nebyly v průběhu inspekce zjištěny nedostatky. Systém informovanosti z uvedené oblasti je účinný k žákům a vyhovuje zcela svému účelu.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

- povinná dokumentace školy dle § 38a odst. 1 písm. a) až k) zákona č. 29/1984 Sb., o soustavě základních škol, středních škol a vyšších odborných škol (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů,
- zahajovací výkaz školy,
- organizace školy na školní rok 2001/02,
- plán práce školy na školní rok 2001/02,
- časově tematické plány sledovaných předmětů,
- záznamy vedení školy z hospitací,

- minimální preventivní program,
- grafické práce žáků,
- podklady o zjištěných skutečnostech a hospitační záznamy inspektorů,
- výroční zpráva o činnosti školy za školní rok 2000/01,
- výroční zpráva o hospodaření za běžný rok 2001,
- Úprava rozpočtu NIV regionálního školství k 31. 12. 2001 pod zn.129/PL ze dne 18. 12. 2001,
- Rozpisy rozpočtu NIV regionálního školství pro rok 2001 č. 22/PL ze dne 24. 2. 2001 a 7. 3. 2001,
- Výkaz Škol (MŠMT) V3-01 o základní škole ze dne 16. 10. 2001,
- Výkaz Škol (MŠMT) V 36-01 o úrazovosti dětí a mládeže za rok 2001,
- Písemné záznamy o vyplacených odměnách v roce 2001,
- Rozbory mezd za jednotlivé měsíce (1. - 12/2001),
- Zpráva o hospodaření s prostředky FKSP,
- Faktury FKSP za rok 2001,
- Traumatologický plán ze dne 4. 9. 2001,
- Posouzení a zhodnocení rizik a rizikových situací a událostí pro základní školu,
- Tématický a časový plán přípravy členů preventivních požárních hlídek ze dne 4. 9. 2001,
- Tématické a časové rozvrhy školení zaměstnanců a vedoucích pracovníků o požární ochraně,
- Požární kniha vedena od 21. 11. 1969,
- Kniha úrazů (SEVT 49 1570) vedená od 3. 10. 2000.

ZÁVĚR

Na základě zjištěných a uvedených skutečností vykazuje škola ve vybraných předmětech a skupinách předmětů velmi dobrou úroveň vzdělávání, podmínky vzdělávání jsou hodnoceny jako velmi dobré. Prostředky přidělené ze státního rozpočtu byly vzhledem k účelu jejich poskytnutí využity efektivně.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Školní inspektoři:	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Mgr. Olga Grossmannová	Mgr. Olga Grossmannová
Členové týmu	RNDr. Libor Kubica	RNDr. Libor Kubica

Mgr. Jiří Slavičinský

Mgr. Jiří Slavičinský

Mgr. Ivan Tuček

Mgr. Ivan Tuček

Další zaměstnanci ČŠI

kontrolní pracovníci

Ing. Dalibor Vašák

Blanka Benčíčová

V Bruntále dne 21. června 2002

Datum a podpis ředitele školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 24. června 2002

Razítko

Ředitel školy nebo jiná osoba oprávněná jednat za školu

Mgr. Jaroslav Dominik

Mgr. Jaroslav Dominik
podpis

Předmětem inspekce bylo zhodnocení činnosti školy dle § 18 odst. 3, 4 zákona ČNR č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů.

Dle § 19 odst. 7 téhož zákona může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Hodnotící stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	Zcela mimořádný, příkladný
Velmi dobrý	Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň
Průměrný	Negativa a pozitiva téměř v rovnováze, průměrná úroveň
Pouze vyhovující	Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa
Nevyhovující	Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.

Plní, je v souladu	Dodržuje, čerpá účelně, efektivně
Neplní, není v souladu	Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Příslušný orgán státní správy: KÚ MS kraje, odb. ŠMS, 28. října 117, 702 18 Ostrava 2	2002-07-08	141 356/02-11011
Zřizovatel Obec Štítina, Hlavní 68, 794 91	2002-07-08	141 357/02-11011

Připomínky ředitele školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
		Připomínky nebyly podány